

NHS gimdos kaklelio vėžio profilaktinė patikra

Padėsime jums apsispręsti

Kas yra gimdos kaklelio vėžys?	2
Kas sukelia gimdos kaklelio vėžį?	2
Kas yra gimdos kaklelio vėžio profilaktinė patikra?	3
Gimdos kaklelio vėžio profilaktinės patikros rezultatai	6
Kas yra kolposkopija?	8
Pasirinkimas – galima gimdos kaklelio vėžio profilaktinės patikros nauda ir pavojai	9
Kokie yra gimdos kaklelio vėžio požymiai?	10
Kas turi įtakos mano galimybėms susirgti gimdos kaklelio vėžiu?	11
Kas nutinka mano mėginiam po profilaktinės patikros?	11
Kur galiu kreiptis, jei turiu klausimų?	12

Jūs renkatės, ar atlikti tyrimą dėl gimdos kaklelio vėžio, ar ne. Šiuo informaciniu leidiniu siekiama padėti jums apsispręsti.

Kodėl NHS siūlo atlikti gimdos kaklelio vėžio profilaktinę patikrą?

NHS gimdos kaklelio profilaktinė patikra padeda užkirsti kelią gimdos kaklelio vėžiui. Patikra padeda išgelbėti 5000 gyvybių kiekvienais metais Jungtinėje Karalystėje.

Kodėl aš buvau pakviesta atlikti gimdos kaklelio vėžio profilaktinį tyrimą?

NHS siūlo profilaktinę gimdos kaklelio vėžio patikrą visoms 25-49 metų moterims kas 3 metus bei visoms 50-64 metų moterims kas 5 metus. Tai daroma todėl, kad dažniausiai gimdos kaklelio vėžiu suserga 25-64 metų moterys.

Kas yra gimdos kaklelio vėžys?

Gimdos kaklelio vėžys atsiranda, kai ląstelės gimdos kaklelyje pradeda nekontroliuojamai augti ir susidaro gumbas (taip pat vadinamas augliu). Augliui didėjant, ląstelės gali galiausiai išplisti į kitas kūno dalis bei kyla pavojus gyvybei.

Gimdos kaklelis yra pačioje įsčių (gimdos) apačioje, vaginos viršuje.

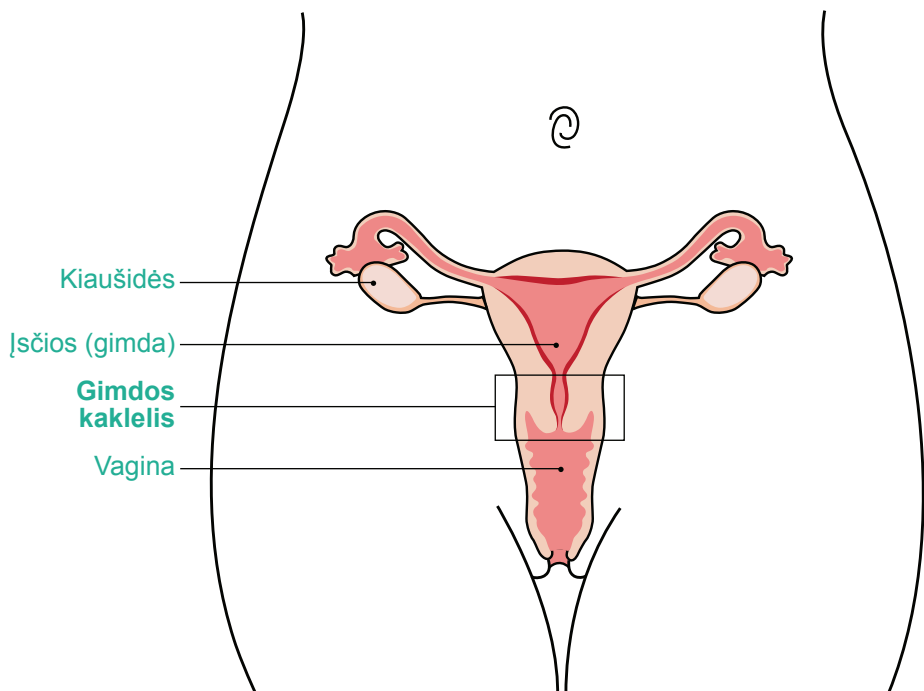
Kas sukelia gimdos kaklelio vėžį?

Beveik visada gimdos kaklelio vėžys atsiranda dėl viruso, vadinamo žmogaus papilomos virusu (arba ŽPV).

ŽPV yra labai dažnas virusas – dauguma žmonių juo užsikrečia kažkuriuo savo gyvenimo metu. Jis gali būti perduotas lytinių santykių metu su vyru ar moterimi. Yra daug ŽPV rūšių, tačiau tik kelios iš jų sukelia vėžį.

ŽPV, kurie sukelia gimdos kaklelio vėžį, užkrečia gimdos kaklelį. Jokie simptomai nepasireiškia. Dažniausiai jūsų imuninė sistema atsikrato viruso jums net nežinant, kad jis buvo. Tačiau kartais dėl ŽPV infekcijos gimdos kaklelio ląstelės tampa nenormaliomis.

Dažniausiai jūsų kūnas atsikrato nenormalių ląstelių, o gimdos kaklelis vėl grįžta į normalią būseną. Tačiau kartais tai neįvyksta ir nenormalios ląstelės išsivysto į vėžį.

Kas yra profilaktinė gimdos kaklelio patikra?

Gimdos kaklelio profilaktinė patikra (kuri vadinama „gimdos kaklelio tepinėlio tyrimu“) atliekama paimant mažą ląstelių mėginį nuo jūsų gimdos kaklelio paviršiaus. Mėginys išsiunčiamas į laboratoriją bei patikrinamas mikroskopu, siekiant nustatyti, ar yra pakitusių ląstelių. Nenormalios ląstelės – tai dar ne vėžys, tačiau jos gali išsivystyti į vėžį, jei bus negydomos.

Priklausomai nuo tyrimo rezultatų, mėginys gali būti tikrinamas ir dėl žmogaus papilomos viruso (ŽPV), kuris gali sukelti gimdos kaklelio vėžį.

Toliau jums gali būti pasiūlyta pasidaryti kitą tyrimą (vadinamą kolposkopija), kad gimdos kaklelis būtų ištirtas atidžiau. Jei kolposkopiją atliekantis asmuo nustato nenormalias ląsteles, jis pasiūlys pašalinti šias ląsteles, dažniausiai kitos kolposkopijos metu. Tokiu būdu profilaktinė patikra gali užkirsti kelią gimdos kaklelio vėžiui.

Kas nutinka, jei nuspręsiu atlikti profilaktinę patikrą?

Prieš vizitą pas gydytoją:

Gimdos kaklelio profilaktinę patikrą dažniausiai atlieka slaugytoja ar gydytoja. Jei norite būti tikra, kad šią patikrą atliks moteris, galite to paprašyti registruojantis vizitui.

Vizitas turėtų būti paskirtas kitu nei jūsų menstruacijos metu. Jei jums nebebūna menstruacijų, patikra gali būti atlikta bet kuriuo metu.

Bus lengviau pasiruošti tyrimui, jei apsimausite laisvesnį, o ne siaurą sijoną ar kelnes. Nenaudokite jokių vaginalinių vaistų, lubrikantų ar kremų likus 2 dienoms iki tyrimo, nes jie gali turėti įtakos slaugytojos ar gydytojos paimamam tepinėliui.

Pasikalbėkite su savo slaugytoja ar gydytoja, jei laukiatės, jei jums buvo atlikta histerektomija arba jei yra kokia nors priežastis, dėl kurios, jūsų nuomone, gali būti sunku atlikti gimdos kaklelio tyrimą. Jos galės atsakyti į jūsų klausimus ar išsklaidyti jūsų nerimą bei tinkamai pasirėngs jūsų vizitui.

Vizito pas gydytoją metu:

Slaugytoja ar gydytoja paprašys jūsų nusirengti žemiau juosmens, atsigulti ant lovos, sulenkti ir išskėsti kelius.

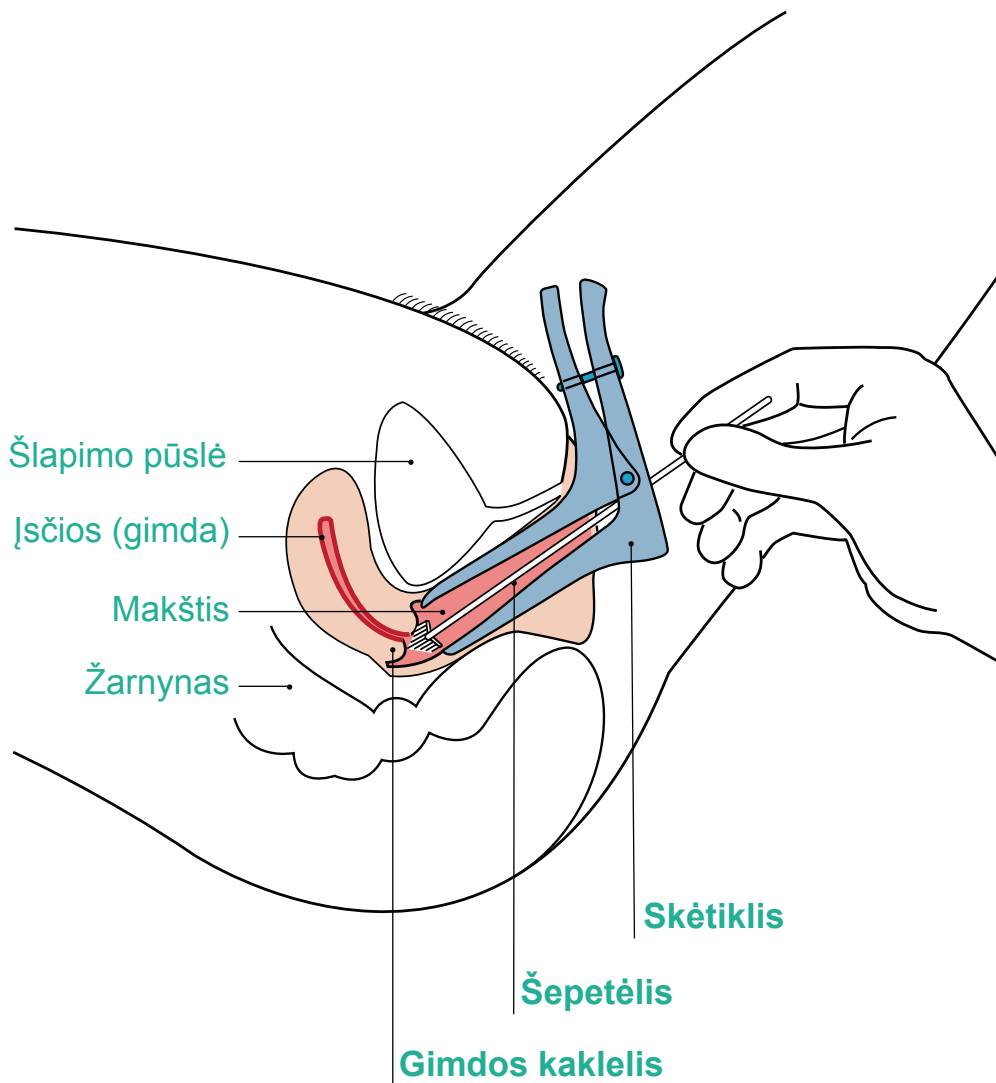
Į makštį gydytoja ar slaugytoja įkiš įrankį, vadinamą skėtikliu, kuriuo ji švelniai bus praplečiama. Tai leidžia gydytojai ar slaugytojai apžiūrėti jūsų gimdos kaklelį.

Tuomet mažu šepetėliu bus paimtas tepinėlis nuo jūsų gimdos kaklelio paviršiaus. Visas tyrimas trunka maždaug minutę ar dvi. Vizitas pas gydytoją dažniausiai trunka apie 10 minučių.

Kas jaučiama gimdos kaklelio profilaktinės patikros metu?

Galite jausti nepatogumo jausmą, tačiau jis greitai praeina. Jei skauda, pasakykite slaugytojai ar gydytojai ir jos pasistengs padaryti, kad šis vizitas būtų kuo patogesnis jums.

Gimdos kaklelio profilaktinė patikra

Gimdos kaklelio profilaktinės patikros rezultatai

Laišką su rezultatais turėtumėte gauti per 2 savaites nuo tyrimo atlikimo dienos.

Daugumos moterų tyrimo rezultatai yra normalūs

Maždaug 94 moterims iš 100, kurioms yra atliekama profilaktinė gimdos kaklelio patikra, tyrimo rezultatai yra normalūs. Jei jūsų tyrimo rezultatai normalūs, yra labai maža tikimybė, kad susirgsite gimdos kaklelio vėžiu iki kitos profilaktinės patikros.

Kai kurių moterų tepinėlyje bus rastos pakitusios ląstelės

Maždaug 6 moterims iš 100, kurioms yra atliekama profilaktinė gimdos kaklelio patikra, tepinėlyje bus rasta pakitusių ląstelių. Pakitusios ląstelės – tai ne vėžys, tačiau kartais jos gali išsivystyti į vėžį, jei bus negydomos.

Šiek tiek pakitusios ląstelės

Daugumai moterų, kurioms nustatomos pakitusios ląstelės, pakitimas bus neryškus. Yra du šiek tiek pakitusių ląstelių tipai, kurie vadinami baziniais pakitimais ir švelnia diskarioze.

Jei jums nustatomos šiek tiek pakitusios ląstelės, jūsų tepinėlis bus tikrinamas dėl žmogaus papilomos virusų (ŽPV), kurie gali sukelti gimdos kaklelio vėžį.

Jei jums nenustatoma ŽPV infekcija, maža tikimybė, kad susirgsite gimdos kaklelio vėžiu iki kitos profilaktinės patikros. Taigi, jūs ir vėl, kaip įprastai, gausite kvietimą atlikti profilaktinę patikrą po 3 ar 5 metų priklausomai nuo jūsų amžiaus.

Jei jums bus nustatyta ŽPV infekcija, jums bus pasiūlyta pasidaryti kitą tyrimą (vadinamą kolposkopija), kad jūsų gimdos kaklelis būtų iširtas atidžiau.

Žymiai pakitusios ląstelės

Kelioms moterims, paėmus tepinėlį, yra nustatomos žymiai pakitusios ląstelės. Tai vadinama sunkia diskarioze.

Jei jums nustatomos žymiai pakitusios ląstelės, jums bus siūloma atlikti kolposkopiją, kad gimdos kaklelis būtų apžiūrėtas atidžiau.

Vėžinės ląstelės nustatomos retai

Jei jūsų tyrimo rezultatai tokie, jūs būsite kuo greičiau pakviesta pas specialistą. Taip nutinka maždaug 1 iš tūkstančio moterų.

Kai kurioms moterims, prieš gaunant savo tyrimo rezultatus, gali tekti atlikti kitą gimdos kaklelio tyrimą.

Kartais moterims reikia pakartoti gimdos kaklelio tyrimą, nes tepinėlis nėra pakankami aiškus. Jei taip nutiktų, jūs būsite pakviesta atlikti kitą tyrimą. Taip nutinka maždaug 2 moterims iš 100, kurioms atliekama profilaktinė gimdos kaklelio patikra.

Kas yra kolposkopija?

Kolposkopija – tai tyrimas, kurio metu nustatoma, kiek jūsų gimdos kaklelyje yra pakitusių ląstelių ir kokį pavojų jos kelia. Dažniausiai šis tyrimas yra atliekamas ligoninės poliklinikoje. Specialistas atidžiai apžiūrės jūsų gimdos kaklelį padidinauoju stiklu ir šviesa (vadinamu kolposkopu). Taip pat, gali būti paimtas nedidelis mėginys (biopsija), kad būtų patikrintos gimdos kaklelio dalys, kurios atrodo neįprastai. Jei pakitusios ląstelės kelia pavojų, jos gydymo metu yra pašalinamos. Tai leidžia užkirsti kelią gimdos kaklelio vėžiui.

Kolposkopijos rezultatai

Atlikta kolposkopija gali parodyti, jog gimdos kaklelyje yra pakitusių ląstelių, kurios turi būti pašalintos.

Jei nustatoma, jog pakitusios ląstelės yra pavojingos, jos gali būti pašalintos. Tai dažniausiai atliekama kolposkopijos metu ligoninės poliklinikoje.

Maždaug pusei moterų, kurioms atliekama kolposkopija, nustatomos pakitusios ląstelės, kurios turi būti pašalintos.

Kolposkopijos metu gali būti nustatytas vėžys

Profilaktinės patikros metu moterims vėžys nustatomas retai. Vėžys, diagnozuojamas patikros metu, yra nustatomas ankstyvojoje stadijoje. Moterys, kurioms gimdos kaklelio vėžys nustatomas ankstyvojoje stadijoje, turi daugiau galimybių išgyventi nei tos, kurioms vėžys diagnozuojamas vėlesnėje stadijoje.

Pasirinkimas – galima gimdos kaklelio vėžio profilaktinės patikros nauda ir pavojai

Jūs renkatės, pasitikrinti gimdos kaklelį dėl vėžio, ar ne. Yra daug priežasčių, dėl kurių moterys nusprendžia arba atsisako atlikti profilaktinę gimdos kaklelio patikrą. Kad padėtume jums apsispręsti, mes įtraukėme informaciją apie galimą naudą ir riziką.

Kokia yra gimdos kaklelio profilaktinės patikros nauda?

Profilaktinė gimdos kaklelio patikra padeda užkirsti kelią gimdos kaklelio vėžiui. Patikra maždaug 1 moteriai iš 100 padeda apsaugoti nuo gimdos kaklelio vėžio.

Per metus Jungtinėje Karalystėje nuo gimdos kaklelio vėžio patikros pagalba išgelbėjama maždaug 5 tūkstančiai gyvybių.

Kokie yra gimdos kaklelio profilaktinės patikros pavojai?

Gimdos kaklelio profilaktinės patikros rizika kyla dėl kolposkopijos metu pašalinamų pakitusių ląstelių, o ne dėl pačios patikros. Pakitusių ląstelių pašalinimas sukelia kraujavimą ar infekciją, o tai taip pat gali pakenkti būsimiems nėštumams. Moterims, kurios po pakitusių ląstelių pašalinimo pastoja, yra šiek tiek didesnė tikimybė pagimdyti kūdikį 1 ar 2 mėnesiais anksčiau.

Ne kiekvienai moteriai, kuriai buvo pašalintos pakitusios ląstelės, būtų išsivystęs gimdos kaklelio vėžys. Tačiau kiekvienai moteriai, kuriai randamos pavojingos pakitusios ląstelės, siūlomas gydymas jas pašalinant, nes nėra įmanoma pasakyti, kam išsivystys gimdos kaklelio vėžys, o kam ne.

Kokie yra gimdos kaklelio vėžio požymiai?

Vėžys gali atsirasti tarp reguliarių patikrų.

Tad labai svarbu pastebėti bet ką, kas, jūsų nuomone, yra neįprasta, ypač šiuos dalykus:

- kraujavimas tarp menstruacijų, po lytinių santykių ar po menopauzės;
- makšties išskyros;
- skausmas ar nepatogumo jausmas lytinių santykių metu.

Jei pastebėjote bet kurį iš šių pokyčių, kuo greičiau apsilankykite pas savo gydytoją. Nelaukite kitos gimdos kaklelio profilaktinės patikros.

Dažniausiai šie simptomai dar neįrodo, jog jūs sergate vėžiu, tačiau jei jis diagnozuojamas, kuo ankstesnė diagnozė ir gydymas palieka daugiau galimybių išgyventi.

Kas turi įtakos mano galimybėms susirgti gimdos kaklelio vėžiu?

Gimdos kaklelio profilaktinė patikra sumažina tikimybę susirgti gimdos kaklelio vėžiu.

Beveik visais gimdos kaklelio atvejais, vėžį sukelia ŽPV infekcija. ŽPV gali būti perduodamas bet kokių lytinių santykių metu su vyru ar moterimi.

Tikėtina, kad moterims ir vyrams, kurie turėjo daugiau lytinių partnerių, dažniau pasireiškia ŽPV infekcija. Tačiau ŽPV yra toks dažnas, kad dauguma žmonių kažkuriuo savo gyvenimo laikotarpiu juo užsikrės. ŽPV randamas ant odos aplink genitalijas ir gali išplisti bet kokių lytinių santykių metu. Tai reiškia, kad prezervatyvai ne visada gali apsaugoti jus nuo ŽPV infekcijos.

Rūkymas padidina gimdos kaklelio vėžio riziką, nes rūkančio asmens organizmui yra sunkiau atsikratyti ŽPV infekcijų.

12 – 13 metų mergaitėms siūloma vakcina, padedanti apsaugoti nuo ŽPV rūšių, kurios sukelia gimdos kaklelio vėžį.

Kas nutinka su mano tepinėliais, kai atliekama gimdos kaklelio patikra?

Patikros tepinėliai saugomi laboratorijoje mažiausiai 10 metų. Jūsų tyrimo rezultatai taip pat yra saugomi nacionalinio saugumo kompiuteryje, kad NHS galėtų palyginti vėliausius rezultatus su tais, kurie buvo gauti anksčiau. Jūsų rezultatus gali peržiūrėti darbuotojai, kurie dirba kitose vietose sveikatos tarnyboje, kad jie galėtų užtikrinti, jog jums teikiamos paslaugos yra kuo geresnės ir galėtų patobulinti specialistų įgūdžius.

Kur galiu kreiptis, jei turiu klausimų?

Jei turite klausimų apie gimdos kaklelio profilaktinę patikrą, galite pasikalbėti su savo šeimos gydytoju, slaugytoja ar kontracepcijos klinikos darbuotojais. Išsamesnė informacija apie gimdos kaklelio profilaktinę patikrą, įskaitant įrodymų šaltinius, kuriais remiamasi šiame informaciniame leidinyje, šiuose interneto puslapiuose:

NHS Gimdos kaklelio profilaktinės patikros programa
www.cancerscreening.nhs.uk/cervical

Informacija apie galimybę atlikti gimdos kaklelio profilaktinę patikrą
www.informedchoiceaboutcancerscreening.org

Taip pat, žemiau nurodomos labdaros organizacijos teikia naudingą informaciją apie gimdos kaklelio profilaktinę patikrą.

Jungtinės Karalystės Vėžio tyrimų organizacija
www.cruk.org

„Jo“ gimdos kaklelio vėžio patikos fondas
www.jostrust.org.uk

Pokalbių apie sveikatą internetu linija
www.healthtalkonline.org

Šį informacinį leidinį parengė „Informacija dėl galimybės atlikti patikrą dėl vėžio“ – nepriklausoma ekspertų grupė iš „King’s Health Partners“ kartu su Jungtinės Karalystės Vėžio tyrimų organizacijos konsultacijomis ir parama rengiant leidinį bei „Jo“ gimdos kaklelio patikos fondo pagalba rengiant diagramas.

Konsultuojantis su visuomene, daugiau nei tūkstantis narių prisidėjo prie informacijos rengimo apie NHS Vėžio patikos programas.

Šios organizacijos teikė konsultacijas. „Nugalėkime žarnyno vėžį“, BME vėžio bendruomenės, Jungtinės Karalystės Žarnyno vėžio organizacija, „Laimėkime prieš krūties vėžį“, Krūties vėžio kampanija, Priežiūra sergant krūties vėžiu, Jungtinės Karalystės Vėžio tyrimų organizacija, „Nepriklausomas vėžiu sergančių pacientų balsas“, „Jo“ gimdos kaklelio vėžio patikos fondas ir Pacientų informavimo forumas.

www.informedchoiceaboutcancerscreening.org

Finansuoja NHS Vėžio profilaktinio tikrinimo programa.

NHS Vėžio profilaktinio tikrinimo programą vykdo Anglijos Visuomenės sveikatos tarnyba.

Dizainą kūrė feltonworks.com

2013 m. rugsėjis. Vėliausia peržiūros data 2015 m.
rugsėjis. 2901195 1p 1.6mill **liepa** 13 (ANT)

Norint gauti daugiau kopijų šia tema, apsilankykite www.orderline.dh.gov.uk bei nurodykite kodą **xxxxxx** arba paskambinkite į DH leidinių užsakymo liniją:
telefonu: 0300 123 1002; Minikomas: 0300 123 1003